

Rekabet Kurumu, Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına Tanınacak Olan Grup Muafiyeti Şartlarında Ve Kapsamında Güncellemeler Yaptı

25 Nis 2016

Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Hakkında Tebliğ (Tebliğ no: 2016/5) ("**Tebliğ**") 16 Mart 2016 tarihli ve 29655 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Tebliğ, teşebbüsler arasında yapılan araştırma ve geliştirme (AR-GE) anlaşmalarına, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında yasaklanan rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararların düzenlendiği maddenin (madde 4) uygulanması ile ilgili olarak grup muafiyeti tanınmasına ilişkin koşulları düzenlemektedir.

Böylece, Türk Rekabet Hukuku mevzuatı Avrupa Birliği düzenlemelerine daha uyumlu bir hale getirilmiştir.

Tebliğ kapsamında getirilen başlıca düzenlemeler şu şekilde sıralanabilir:

- Üretim veya dağıtım alanlarında uzmanlaşma yoluyla işbölümüne gidilen haller yerine taraflar arasında AR-GE veya faydalanma anlamında uzmanlaşma yoluyla işbölümüne gidilen anlaşmalar kapsama dâhil edilmiştir.
- Bedelli AR-GE tanımı getirilmiştir. Bu kapsamda, taraflardan birinin finanse eden taraf, diğerinin araştırma ve geliştirmeyi yürüten taraf olduğu AR-GE olarak belirlenen bedelli AR-GE'ler Tebliğ kapsamındaki muafiyet kapsamına dâhil edilmiştir.
- Bu Tebliğ kapsamındaki muafiyetten yararlanacak olan anlaşmalar bakımından tarafların araştırma geliştirme sonuçlarını ortak kullanım gereklilikleri ortak faydalanma olarak değiştirilmiş ve muafiyet kapsamında değerlendirilecek olan anlaşmaların kapsamı genişletilmiştir.
- Taraflardan en az ikisi ilgili pazarda rakip teşebbüsler konumunda ise tarafların tümünün ilgili pazardaki toplam pazar paylarının aşmaması gereken limit %20'den %40'a çıkarılmıştır.
- Tebliğ, anlaşmanın yalnızca AR-GE'ye yönelik olması halinde muafiyetten yararlanabilmesi için, tarafların teknik bilgileri ve AR-GE sonuçlarını birbirlerinden bağımsız kullanabilmelerinin engellenmemesi şartını korumaktadır. Bununla birlikte, bu şarta ilişkin istisnalar getirilmiştir. Bu kapsamda, tarafların ticari sırları ve gizli bilgilerini korumaya yönelik olarak, bu bilgi ve sırlar tarafların bağımsız kullanamama gerekliliğinden hariç tutulmuştur.
- Muafiyetin genel koşullarının düzenlendiği 7. Maddeye eklenen fıkra ile tarafların ilgili pazarda rakip teşebbüs olmadığı AR-GE anlaşmalarının, pazar payı eşiği koşullarına tabi tutulmayacağı düzenlenmiştir.
- AR-GE sonuçlarından ortak faydalanmanın söz konusu olduğu haller için anlaşma konusu ürünlerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde pazara ilk olarak sunulduğu tarihten başlamak üzere beş yıl olarak anlaşma süresine eklenecek olan süre, yedi yıla çıkarılmıştır.
- Anlaşmayı grup muafiyetinden çıkaracak olan sözleşme konusu ürünlerin üretim veya satış miktarının birlikte belirlenmesi ya da tarafların bir veya birkaçının söz konusu ürünlerin üretim veya satış miktarını bağımsız olarak belirleme yetkilerinin sınırlandırılmasına istisna getirilmiştir. Getirilen istisna ile araştırma sonuçlarından ortak faydalanma halinin söz konusu olduğu hallerde bu sınırlamaların

anlaşmayı grup muafiyeti kapsamında çıkararak sınırlamalar olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmiştir.

- Tebliğ, kapsam dışında bırakılan kısıtlamaları içeren yeni bir düzenleme getirmektedir. Bu düzenleme uyarınca aşağıdaki hallerde anlaşmaların muafiyetten yararlanmayacağı düzenlenmiştir.
  - *Tarafların, AR-GE ile ilgili olan veya AR-GE sonuçlarının korunmasına yarayan fikri hakların geçerliliğine AR-GE'nin tamamlanmasından veya anlaşmanın sona ermesinden sonra itiraz etme haklarının ortadan kaldırılması.*
  - *Ortak veya bedelli AR-GE anlaşmalarında, AR-GE sonuçlarının taraflarca ortak faydalanılmasının öngörülmediği ya da böyle bir faydalanmanın gerçekleşmediği durumlarda, tarafların bir veya birkaçının, sözleşme konusu ürünlerin üretilmesine ya da sözleşme konusu teknolojilerin uygulanmasına yönelik olarak üçüncü kişilere lisans vermesinin yasaklanması.*
- Önceki düzenlemeden farklı olarak pazar payı eşliğinin uygulanmasına ilişkin olarak, 2002/2 numaralı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ndekine paralel bir hüküm getirilmiştir.

Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce muafiyetten yararlanan anlaşmalara, anlaşmalarını Tebliğ'de yer alan yeni şartlara uygun hale getirerek muafiyetten yararlanmaya devam etmek için yürürlük tarihinden itibaren 30 gün verilmiştir.

Tebliğ'in tam metnine bu [link](#)ten ulaşabilirsiniz.

İLGİLİ ÇALIŞMA ALANLARI

- [Tekelleşme ve Rekabet](#)
- [Ar-Ge, Lisanslandırma ve Teknoloji İşlemleri](#)